

مرکز بررسی‌های استراتژیک
CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

برنامه پاسخ اضطراری بخش بهداشت و درمان استرالیا برای

ویروس کرونای جدید (کووید ۱۹)

(بخش اول - مروری بر رویکرد ملی)

شماره مسلسل: ۳۹۳

کد گزارش: ۹۸-۱۹۶

۱۱ اسفند ۱۳۹۸

بسم الله الرحمن الرحيم

شماره مسلسل: ۳۹۳

کد گزارش: ۹۸-۱۹۶

عنوان گزارش: برنامه پاسخ اضطراری بخش بهداشت و درمان استرالیا برای ویروس کرونای جدید (کووید ۱۹)
Australian Health Sector Emergency Response Plan for Novel Coronavirus (COVID - 19)

منبع اثر:

https://www.health.gov.au/sites/default/files/documents/02/2020/australian-health-sector-emergency-response-plan-for-novel-coronavirus-covid-19_1.pdf

ناظر ترجمه: ابوالفضل غیاثوند

مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری

۱۱ اسفند ۱۳۹۸

ضرورت ترجمه گزارش‌های راهبردی

نوشتارها به افکار جهت و افکار به جهان شکل می‌دهند. جهان امروز نیز دربرگیرنده هزاران اندیشکده، مؤسسه مطالعات راهبردی و اتاق‌های فکری است که کارشناسان و تحلیل‌گران راهبردی را در خود گرد آورده‌اند و با انتشار گزارش‌های راهبردی بر افکار سیاستمداران، بخش خصوصی، رسانه‌ها و جوامع تأثیر می‌گذارند. نزدیک به هفت هزار اندیشکده در جهان وجود دارد که مجموعه گسترده‌ای از دانش راهبردی درباره موضوعات مختلفی از محیط‌زیست تا اقتصاد، روابط بین‌الملل، و مسائل نظامی و امنیتی را منتشر می‌کنند. این مؤسسات هم‌چنین می‌کوشند تا برآوردهای خود از آینده را نیز ارائه کنند و آینده‌پژوهی یکی از مهم‌ترین اقدامات آن‌هاست.

آگاهی یافتن از موضوعات مدنظر اندیشکده‌ها و مؤسسات مطالعات راهبردی در جهان یکی از ضرورت‌های تفکر راهبردی در ایران است. تحلیل‌گران و استراتژیست‌های ایرانی برای ارائه تحلیل‌هایی که متضمن تأمین منافع ملی باشد به شناخت گزارش‌های اندیشکده‌های خارجی نیازمند هستند. این‌گونه گزارش‌ها هم‌چنین به لحاظ روش‌شناختی نیز گاه حائز اهمیت هستند. پوشیده نیست که هنوز روش‌شناسی پژوهش‌های راهبردی و حتی گاه شیوه نگارش گزارش‌های راهبردی مؤثر نیز در میان بسیاری از اندیشکده‌های ایرانی کاستی‌هایی دارد.

مرکز بررسی‌های استراتژیک با هدف توجه دادن کارشناسان و تحلیل‌گران کشور، و هم‌چنین جهت اطلاع‌یابی مدیرانی که در معرض مسائل و تصمیم‌گیری‌های راهبردی هستند، نسبت به ترجمه و بنا به مورد انتشار محدود یا عمومی مجموعه‌ای از متون راهبردی اقدام می‌کند. مرکز بررسی‌های استراتژیک اگرچه پیشگفتارهای کوتاهی را به ابتدای این گزارش‌ها می‌افزاید و تلاش دارد تا قرائت تحلیل‌گران این مرکز از هر گزارش را ارائه نماید، اما مندرجات این گزارش‌ها الزاماً بیانگر دیدگاه‌های مرکز بررسی‌های استراتژیک نیستند. امید است این اقدام به تعمیق تفکر راهبردی کمک نماید. مرکز بررسی‌های استراتژیک از هرگونه نقد و نظر و هم‌چنین دریافت نظرات مخاطبان این مجموعه درباره مندرجات گزارش‌ها استقبال می‌کند. کارشناسان و تحلیل‌گران هم‌چنین می‌توانند متون راهبردی را که ترجمه و ارائه آن‌ها به جامعه کارشناسان و تحلیل‌گران راهبردی کشور مناسب است به این مرکز پیشنهاد کنند.

حسام‌الدین آشنا

رئیس مرکز بررسی‌های استراتژیک

بخش ۱. مروری بر رویکرد ملی

۱. خلاصه مدیریتی

کلیات

بیماری‌های تنفسی ویروسی از بیشترین ظرفیت بالقوه برای ایجاد موارد همه‌گیری برخوردار هستند و تهدید اصلی ظهور یک گونه ویروسی همه‌گیر نیز در نقطه تلاقی میان انسان و حیوان نهفته است. گونه‌های جدیدی از آنفلوآنزا هر از چند گاهی در میان حیواناتی مانند پرندگان و خوک‌ها ظهور می‌کنند که از آن جمله می‌توان به H5N1، H1N1 و H7N9 اشاره کرد. این ویروس‌ها به بروز موارد قابل توجهی از مبتلا و نیز مرگ و میر در میان انسان‌ها منجر شده‌اند. اما تا کنون هیچ یک از این ویروس‌ها موجب انتقال مداوم بیماری از انسانی به انسان دیگر نشده‌اند.

آنفلوآنزای همه‌گیر^۱ همچنان یک تهدید اصلی جهانی در حوزه سلامت به شمار می‌رود و دولت استرالیا و در مقیاسی گسترده‌تر، بخش سلامت در این کشور از آمادگی مناسبی برای واکنش در برابر بروز یک همه‌گیری آنفلوآنزا برخوردار هستند. برنامه مدیریت بهداشت برای آنفلوآنزای همه‌گیر^۲ (AHMPPI) اصلی‌ترین سند مورد اجماع در سطح ملی در این کشور در این زمینه به شمار می‌رود.

در دسامبر ۲۰۱۹، چین مواردی از ابتلا به نوعی زات‌الریه ویروسی ناشی از یک عامل بیماری‌زا را اعلام کرد که برای نخستین بار در شهر ووهان، شهری با یازده میلیون نفر جمعیت در مرکز این کشور مشاهده شد. علت موارد اولیه ابتلا به این بیماری به تماس با عامل بیماری‌زا در بازار مواد غذایی دریایی در این شهر مرتبط دانسته شد که در آن طیف گسترده‌ای از حیوانات زنده و فرآورده‌های حیوانی عرضه می‌شوند. این عامل بیماری‌زا به عنوان نوع جدیدی از ویروس کرونا شناخته شد و به تازگی نیز نام سندروم حاد تنفسی کرونا ۲ (SARS-CoV-2)^۳ برای آن انتخاب شده است و به لحاظ ژنتیکی ارتباط نزدیکی با ویروسی دارد که در سال ۲۰۰۳ به شیوع حاد بیماری موسوم به سارس منجر شد. سندروم حاد تنفسی کرونا ۲ عامل بیماری کرونای ۲۰۱۹ (کوئید-۱۹) است. در حال حاضر درمان مشخصی (اعم از واکسن یا داروهای ضدویروسی) برای این ویروس جدید وجود ندارد.

1.pandemic

2.Australian Health Management Plan for Pandemic Influenza

3.Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2

با توجه به آنچه درباره آمادگی برای مقابله با بیماری‌های همه‌گیر، واکنش در برابر این نوع بیماری‌ها و تأثیرات جهانی قابل توجه شیوع بیماری سارس در سال ۲۰۰۳، آنفلوآنزای همه‌گیر در سال ۲۰۰۹ و سندروم تنفسی خاورمیانه (MERS)^۴ در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۵ می‌دانیم، نمی‌توانیم نسبت به این مسئله بی‌تفاوت باشیم.

به دلیل تشدید نگرانی‌های جهانی نسبت به امکان بالقوه تبدیل کوئید-۱۹ به یک بیماری همه‌گیر، مدیر کل سازمان بهداشت جهانی پس از برگزاری جلسه کمیته بین‌المللی مقررات بهداشتی اضطراری این نهاد در ۳۱ ژانویه ۲۰۲۰ شیوع کوئید-۱۹ را یک «وضعیت اضطراری در حوزه بهداشت عمومی در سطح بین‌المللی» اعلام کرد.

استرالیا برای مقابله با این ویروس از آمادگی مناسب و نیز سامانه‌های بسیار مطلوبی در حوزه سلامت برخوردار است. تمامی بخش‌های تشکیل دهنده حوزه سلامت در این کشور ضمن برخورداری از آگاهی مناسب نسبت به شرایط موجود، در فرآیند سراسری واکنش در برابر این بیماری در سطح کشور مشارکت فعال دارند.

هرچند هنوز مجهولات فراوانی پیرامون سندروم حاد تنفسی کرونا ۲ وجود دارد، استرالیا در راستای دستورالعمل آمادگی و واکنش در برابر بیماری‌های همه‌گیر، ضمن اتخاذ رویکردی پیشگیرانه به منظور اجرای روش‌هایی جهت به حداقل رساندن میزان انتقال بیماری از طریق اجرای تمهیدات سختگیرانه مرزی و فعالیت‌های گسترده در زمینه اطلاع‌رسانی، با نهادهای ایالتی، منطقه‌ای و دولتی همکاری داشته است.

طرح کنونی

طرح کنونی به عنوان نخستین طرح واکنش اضطراری بخش سلامت در استرالیا در برابر گونه جدید ویروس کرونا (کوئید-۱۹) با هدف جهت‌دهی به واکنش حوزه سلامت در این کشور در برابر این ویروس طراحی شده است. این طرح باید به عنوان سندی زنده تلقی شود که به شکل منظم بروزرسانی خواهد شد. به موازات آشنایی بیشتر با این ویروس و گروه‌های اصلی در معرض خطر ابتلا به آن و نیز با معرفی درمان‌های احتمالی مانند داروها و واکسن ضد ویروس، می‌توانیم منابع و مداخلات در حوزه سلامت عمومی را در جهت صیانت هرچه مؤثرتر از سلامت تمامی شهروندان استرالیایی بسیج کنیم.

شیوع نوع جدید ویروس کرونا خطری جدی برای استرالیا به شمار می‌رود. این امر به طور بالقوه می‌تواند به ابتلا و مرگ و میر شمار زیادی از افراد منجر شود و حیات اجتماعی و اقتصادی جامعه ما را مختل سازد. رویکرد ملی در استرالیا در قبال طرح حاضر بر مبنای برنامه مدیریت بهداشت برای آنفلوآنزای همه‌گیر و نیز مبتنی بر توجه به این نکته بوده است که واکنش در برابر شیوع ویروس کرونای جدید اکنون در مرحله اقدام اولیه قرار دارد. بر همین اساس، مراحل آمادگی و آماده‌باش در آن لحاظ نشده‌اند.

رویکرد استرالیا در قبال شیوع نوع جدید ویروس کرونا بر پایه انجام اقدامات ذیل استوار است:

- رصد و بررسی موارد شیوع به محض وقوع؛

- شناسایی و تعیین ویژگی‌های ماهیت ویروس و شدت بالینی بیماری؛
- انجام تحقیقات در زمینه شیوه‌های مدیریت ویژه بیماری‌های تنفسی؛
- واکنش فوری و مؤثر در جهت به حداقل رساندن تأثیرات ناشی از شیوع ویروس کرونای جدید؛
- اتخاذ راهبردهایی در جهت به حداقل رساندن خطر بروز موارد بیشتر انتقال بیماری؛ و
- کمک به بهبود سریع و قطعی افراد، محلات و خدمات.

اقدامات مورد نیاز جهت حمایت از جامعه در برابر شیوع ویروس کرونای جدید متضمن مشارکت فرمانداری‌های ایالتی و منطقه‌ای، دولت مرکزی و طرف‌های ذی‌نفع متعدد در حوزه سلامت خواهد بود. هماهنگی و ارتباط در سطح ملی در مرحله کنونی واکنش فعالانه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار خواهد بود.

مراحل واکنش

به منظور نشان دادن نحوه تغییر رویکرد کنونی طی بازه زمانی واکنش در برابر شیوع ویروس کرونای جدید، طرح کوئید-۱۹ به چند مرحله تقسیم شده است. جدول زیر حاوی اقدامات کلیدی در هر یک از مراحل این طرح است.

جدول ۱. اقدامات کلیدی در هر یک از مراحل طرح کوئید-۱۹

مراحل طرح کوئید-۱۹	اقدامات
آماده‌باش	اقدامات به دو گروه تقسیم می‌شوند. <i>اقدامات اولیه (مربوط به زمانی که اطلاعات پیرامون بیماری اندک است)</i> • به حداقل رساندن موارد انتقال؛ • آماده‌سازی و کمک به تأمین نیازهای نظام سلامت؛ • مدیریت موارد اولیه ابتلا و تماس افراد؛ • شناسایی و تعیین ماهیت بیماری در استرالیا؛ • ارائه اطلاعات با هدف کمک به ارائه مراقبت‌های بهداشتی مبتنی بر بهترین روش‌های موجود و توانمندسازی جامعه و متولیان دست اندرکار به منظور مدیریت میزان خطر ناشی از قرار گرفتن خودشان در معرض ویروس؛ و • تأیید و تقویت تمهیدات مؤثر حکمرانی. <i>اقدامات هدفمند (زمانی که اطلاعات کافی پیرامون بیماری جهت انطباق تمهیدات با نیازهای مشخص کافی باشد)</i> • حصول اطمینان از یک واکنش متناسب؛ • حفظ و تقویت مراقبت‌های بهداشتی باکیفیت؛ • اطلاع‌رسانی با هدف جلب مشارکت، توانمندسازی و ایجاد اعتماد در جامعه؛ و • ارائه یک رویکرد هماهنگ و منسجم
خروج از حالت آماده‌باش	• حفظ و تقویت مراقبت‌های بهداشتی باکیفیت؛ • توقف اقداماتی که دیگر ضروری نیستند و بازگرداندن فعالیت‌ها به شرایط عادی یا تمهیدات موقت؛ • انجام پایش جهت شناسایی موج دوم شیوع بیماری؛ • پایش هر گونه مقاومت در برابر هر عامل دارویی (در صورت استفاده) • اطلاع‌رسانی جهت کمک به بازگشت از وضعیت واکنش اضطراری به خدمات کاری عادی؛ و • ارزیابی سامانه‌ها و اصلاح طرح‌ها و رویه‌ها.

پس از تکمیل اقدامات واکنشی، تمهیدات به مرحله آمادگی جهت انجام پایش به منظور شناسایی هر گونه مورد جدید شیوع بیماری کرونا، تداوم اجرای طرح‌ها و ترتیبات مربوط به اقدامات واکنشی، انجام تحقیقات پیرامون راهبردهای مدیریتی مختص ویروس کرونا، و حصول اطمینان از در دسترس و آماده بودن منابع و امکانات جهت واکنش سریع باز می‌گردند.

اهداف و اقدامات

اهداف راهبردی در تمامی مراحل و اقدامات پیشنهادی در چارچوب این طرح عبارتند از:

- شناسایی و تعیین ماهیت ویروس و شدت بالینی بیماری در استرالیا؛
- به حداقل رساندن میزان انتقال بیماری و ابتلا به آن؛
- به حداقل رساندن بار تحمیل شده بر سامانه‌های حمایتی در حوزه سلامت؛ و
- اطلاع‌رسانی، تعامل و توانمندسازی عموم شهروندان.

اقداماتی که باید انجام شوند توسط کمیته اصلی صیانت از سلامت استرالیا^۵ (AHPPC)، با مشورت طرف‌های دخیل و نیز نهادهای تخصصی انتخاب می‌شوند.

بر مبنای یک رویکرد انعطاف‌پذیر، انتخاب‌های مربوط به تمهیدات در حوزه سلامت عمومی ممکن است از منطقه و ایالتی به منطقه و ایالت دیگر متفاوت باشند که این مسئله بازتاب دهنده شرایط حقوقی، به ویژه در ارتباط با زمان اجرای تمهیدات و خروج از وضعیت آماده‌باش است. با این حال، مذاکرات در کمیته اصلی صیانت از سلامت استرالیا اتخاذ یک رویکرد هماهنگ و منسجم را تضمین خواهد کرد.

واکنش متناسب

یکی از اهداف کلیدی در فرآیند تصمیم‌گیری تحقق واکنشی متناسب با سطح خطر موجود بر مبنای توجه به این نکته است که میزان این خطر در میان تمامی گروه‌های جمعیتی یکسان نیست. یک واکنش متناسب با میزان شدت تأثیر احتمالی شیوع ویروس کرونای جدید بر جامعه و گروه‌های آسیب‌پذیر در درون آن، واکنشی است که در آن از منابع و امکانات موجود به بهترین شکل استفاده شده و میزان اخلاص در زندگی اجتماعی به حداقل ممکن کاهش می‌یابد.

هرچند تعیین کمی تأثیرات کلی شیوع بیماری تنها پس از عبور کامل از آن امکان‌پذیر است، به منظور کمک به برنامه‌ریزان، برآوردی از میزان پیش‌بینی‌شده این تأثیرات در مراحل اولیه واکنش ارائه و به موازات دسترسی به داده‌های جدید بروزرسانی می‌شود. از این برآورد اولیه برای اهداف ذیل استفاده می‌شود:

- هدایت فرآیند تخصیص منابع به منظور جلوگیری از اتلاف و نیز حفظ آن‌ها جهت استفاده تا سرحد امکان (شامل پیش‌بینی زمان نیاز به این منابع از آن رو که این مؤلفه در گذر زمان تغییر می‌کند)؛

- طراحی راهبردهایی به منظور پوشش نقایص احتمالی (مانند گزینه‌های نوآورانه)؛ و
- کاهش خطرات برای افراد آسیب‌پذیر.

شدت تأثیر ناشی از شیوع ویروس کرونای جدید بر ساکنان استرالیا به عوامل چندی بستگی دارد. مهم‌ترین این عوامل، شدت بالینی و نیز میزان مسری بودن این بیماری و ظرفیت نظام سلامت برای تأمین تقاضا و نیاز به خدمات تخصصی هستند.

اطلاع‌رسانی و مشاوره

مدیریت شیوع گونه جدیدی از ویروس کرونا مستلزم همکاری مشترک دولت‌ها، صنعت بهداشت و جامعه است. در چارچوب چنین طرحی، اطلاع‌رسانی یک اولویت به شمار می‌رود تا اطلاعات بالینی به‌هنگام، دقیق و جامع جهت مدیریت مؤثر بیماران، اجرای تمهیدات مقابله با کرونای جدید و به حداقل رساندن خطر ابتلای خود متولیان واکنش به این ویروس در اختیار آن‌ها قرار گیرد. مشاوره با متولیان واکنش و عموم شهروندان نیز در شکل‌دهی به فرآیند تصمیم‌گیری نقشی حیاتی دارد.

اطلاع‌رسانی عمومی فرصتی را برای رفع نگرانی‌های شهروندان از شیوع گونه جدید ویروس کرونا و نیز مشارکت دادن عموم شهروندان در اجرای راهبردهایی جهت مدیریت تأثیرات ناشی از این بیماری فراهم می‌کند. اگر اطلاعات بروز، منسجم و دقیقی پیرامون وضعیت بیماری در داخل و خارج از مرزهای کشور در اختیار شهروندان قرار گیرد، آن‌ها نیز می‌توانند از طریق انجام اقداماتی در جهت کاهش خطر ابتلای خود و خانواده‌هایشان به این بیماری در مدیریت آن مشارکت داشته باشند. در چنین شرایطی آن‌ها می‌توانند تصمیمات آگاهانه‌تری در مورد کار و سفر بگیرند و بر مبنای توصیه‌های بهداشتی به برنامه‌ریزی برای افرادی که در گروه‌های در معرض خطر قرار دارند، بپردازند. اطلاعات مربوط به انجام اقدامات و تمهیدات لازم در جهت ایجاد اعتماد عمومی به ظرفیت نظام خدمات بهداشتی جهت مدیریت فرآیند واکنش مورد استفاده قرار می‌گیرند.